

O'zbekiston Ovozi

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

t.me/uzbekiston_ovozi_gazetasi

facebook.com/uzbekistonovozi

instagram.com/uzbekiston_ovozi

www.uzbovozi.uz

info@uzbovozi.uz

НАЗОРАТ ВА АМАЛИЙ ЁРДАМ

Ҳақиқий ҳаёт ўзи қандай? Шаҳар ва қишлоқлардаги реал манзараға назар ташласак, нимани кўрамиз? Одамларнинг кайфияти-чи? Чекка худудлардаги аҳолининг юрагига кўл солсак, уларнинг кўнглидан қандай гаплар, орзу-мақсадлар сизиб чиқади?

4-5 САХИФАЛАРДА

» БУГУНГИ СОНДА

ҚУЙИ ПАЛАТА ДЕПУТАТЛАРИ САЙЛОВЧИЛАР ХУЗУРИДА

ШУ КУНЛАРДА ОЛИЙ МАЖЛИС
КОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ДЕПУТАТЛАРИ
ХУДУДЛАРДА САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН
УЧРАШИБ, УЛАРНИНГ ЯШАШ ШАРОТИ,
ФУҶАРОЛАРНИ ТАШВИШГА СОЛАЁТГАН
МАСАЛАЛАР БИЛАН ҚИЗИҚМОДА.
МУҲИМИ, АНИҚЛАНГАН МУАММОЛАР
ДЕПУТАТЛАРНИНГ ЁРДАМИ БИЛАН ТЕЗ
СУРЪАТДА ИЖОБИЙ ЕЧИМИНИ ТОПИБ,
ХУДУДЛАРНИНГ ИЖТИМОЙ-ИҚТISODIY
РИВОЖИГА МУНОСИБ ҲИССА ҚЎШАДИ.
БУНДАН ТАШКИРИ, ПАРЛАМЕНТ ВАКИЛЛАРИ
АМАГЛА ОШИРИЛАЁТГАН ИСЛОХОТЛАР
САМАРАДОРЛИГИНИНГ ЖОРӢ ҲОЛАТИ,
ЖОЙЛАРДАГИ ВАЗИЯТНИ, ЎСИШ
СУРЪАТЛАРНИНЯНАДА ЖАДАЛЛАШТИРИШГА
ОИД ТАКЛИFLAR, ФИКР-МУЛОҲАЗАЛАРНИ
ХАМ ЎРГАНИВ БОРМОҚДА.

2

АСОСИЙ СТАВКА
ЙИЛЛИК 13,5 ФОИЗ:

2026 ЙИЛ ОХИРИДА
5 ФОИЗЛИК
ИНФЛЯЦИОН
ТАРГЕТГА
ЭРИШИЛАДИ

8

ЭЛЕКТОРАТ МАНФААТИ

ФРИЛАНС, МАСОФАВИЙ ИШ:

ОДАМЛАР ҚАЕРДА, ҚАНДАЙ ВА ҚАЙСИ
ВАКТДА ИШЛАШИ МУҲИМ ЭМАС...

БУГУН СИРДАРЁДА БАХТИЁР ДУШАЕВНИ
КЎПЧИЛИК ТАНИЙДИ. ҚАҲРАМОНИМИЗ КУНДУЗИ
МЕБЕЛСОЗЛИК, КЕЧҚУРУН НОВВОЙЛИК БИЛАН
ШУҒУЛЛАНИБ КЕЛГАН. 2016 ЙИЛ ТУНДА
ИШДАН ҚАЙТАЁТГАН ҚАҲРАМОНИМИЗ БАХТСИЗ
ХОДИСАГА УЧРАГАН.

6

СИЁСИЙ ПУЛЬС. МУНОСАБАТ

ИЖТИМОЙ
ҲАЁТИМИЗДА
ҲАЛ ҚИЛУВЧИ
ЖАРАЁН

7

МАҚСАД – ЭЛЕКТОРАТ МАНФААТЛАРИНИ ИЛГАРИ СУРИШ

ЮРТИМИЗДА МАВЖУД СИЁСИЙ
ПАРТИЯЛАРНИНГ ҲАР БИРИ ЎЗ ГОЯ
ВА ТАШАББУСЛАРИ, САЙЛОВОЛДИ
ДАСТУРИ ҲАМДА УНИ АМАЛГА
ОШИРИШГА ҚАРАТИЛГАН ЧОРА-
ТАДБИRLАР РЕЖАСИ АСОСИДА
ФАОЛИЯТ ОЛИБ БОРАДИ. ЎЗБЕКИСТОН
ХАЛК ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ЭСА ЎЗ
ДАСТУРИЙ МАҚСАДЛАРИНИ АВВАЛО,
ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ, ИЖТИМОЙ
ТЕНГЛИК ВА ИЖТИМОЙ АДОЛАТ
ФОЯЛАРИ УСТИГА ҚУРГАН.

3

САХИФАДА

ХДП ФАОЛЛАРИ ҲУДУДЛАРДА

Ҳақиқий ҳаёт ўзи қандай? Шаҳар ва қишлоқлардаги реал манзараға назар ташласақ, нимани кўрамиз? Одамларнинг кайфияти-чи? Чекка ҳудудлардаги аҳолининг юрагига кўл солсак, уларнинг кўнглидан қандай гаплар, орзу-мақсадлар сизиг чиқади?

Бунга қандай эришилди ўзи? Сайловчиларнинг ўй-хәйлари кабинетда ўтириб эмас, жойларга чиқиб, асл ҳолатни ўз кўзи билан кўрмагунча ойдинлашмайди. Бир, икки мурожаат билан муаммолар ҳақида хулоса ҳам килиб бўлмайди. Бежизга мамлакат миқёсида ҳам ҳалқ билан бевосита мулокот қилиш, унинг дард-у ташвишини, муаммоларни ижобий ҳал этиш бўйича тизим ятилимади, ахир. Тўғри, бугун ҳудудларимизда янгиликлар кўп, ўзгаришлар катта. Аммо одамларимизни ўйлантираётган, ечимиин кутаётган масалалар ҳам бор. Шунинг учун ЎзХДП Марказий Кенгаши фоаллари, ҳалқ депутатлари маҳаллий Кенгашлардаги депутатларимиз ҳудудларда ўрганишлар, назорат-таҳлил ишларини олиб бориб, депутатлик назоратини ўрнатишга алоҳида эътибор қарратмоқда.

Унга кўра, камбағалликни қисқартириш, бандлники таъминлаш, инвестицияларни жалб этиш, ногиронлиги бўлган шахсларни кўллаб-кувватлаш, пенсия тайинлаш жараёнидаги масалалар, таълимни ривожлантириш соҳасидаги муаммоларни ҳал этиш ҳолати, аҳолини ароён ўй-жой билан таъминлаш ҳамда субсидияларнинг ажратилиши бўйича амалга оширилган ишлар ўрганилиши кўзда тутилган эди. Бу албатта яхши механизм, деб ишонч билан айтиш мумкин.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси ва партия Марказий Кенгаши вакиллари аҳоли муаммоларни таҳлил қилиш ва уларга самаралир ечимлар тақлиф этиш мақсадида Бухоро вилоятида ўрганишлар олиб борди. Фаолларимизнинг айтишига қараганда, бевосита мулокот, юзма-юз учрашувларнинг таъсир кучи янада кўпроқ бўлди, сезиларни натижалар кўзга ташланяпти. Чунки жонли сұхбатлар давомида мурожаатга, қофозларга сифмай қолган тағсилотлар ойдинлашмоқда. Масалалар бўйича янги ва кўшимча маълумотлар юзага чиқмоқда.

Хўш, натижалар, хулоса ва тақлифлар ҳақида яна нималар дейиш мумкин? Ишчи гуруҳи таркибида вилоятнинг шаҳар ва қишлоқларида бўлиб, сайловчиларнинг хоҳиш-истакларини ўрганган, муаммоларни ўз кўзи билан кўрган партиянимиз фаоллари ушбу саволимизга жавоб беришди:

ПАРТИЯ ЭЛЕКТОРАТИ БИЛАН 125 ТА УЧРАШУВ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

ЖОРӢЙ ЙИЛНИНГ ЯНВАРЬ ОЙИДА ФРАКЦИЯ АЪЗОЛАРИ ВА ПАРТИЯ ВАКИЛЛАРИ БУХОРО ВИЛОЯТИНИНГ 11 ТА ТУМАН ВА 2 ТА ШАХРИДА ЎРГАНИШЛАР ЎТКАЗДИЛАР. АҲОЛИ ВАКИЛЛАРИ, ПАРТИЯ ЭЛЕКТОРАТИ БИЛАН 125 ТА УЧРАШУВ ТАШКИЛ ЭТИЛИБ, УЛАРДА З МИНГ НАФАРДАН ЗИЁД КИШИ ҚАМРАБ ОЛИНДИ.

Маҳаллий Кенгашлар депутатлари ва партияларнинг ҳудудий тузилмалари раҳбарлари билан ҳам мулокот қилинди. Жамиятда маҳаллий Кенгашлар ва партия ролини янада кучайтириш, улар ўртасида соғлом рақобат мухитини шакллантириш бўйича фикрлар олинди.

Ўрганишлarda партия-нинг сиёсий мағкураси ҳамда электорат манфаатидан келиб чиқиб, туман, шаҳар ва маҳалла гача тушинган ҳолда ишларни ташкил этишига алоҳида эътибор қарратилди.

Хусусан, ногиронлиги бўлган шахсларни кўллаб-кувватлаш, пенсия тайинлаш жараёнидаги масалалар, инклюзив таълимни ривожлантириш соҳасидаги муаммоларни ҳал этиш ҳолатига алоҳида ургу берилди.

Учрашув ва мулокотлар давомида "Атроф-муҳитни асрар ва 'яшил' иқтисодиёт йили" Давлат дастури лойиҳасида белгиланган мақсад ва вазифаларнинг аҳамияти етказилди. Шунингдек, партияни Сайловолди

дастуридаги масалаларнинг бажарилиши юзасидан жамоатчилик хабардор қилинди, жамоатчилик мухокамасига кўйилди. Давлат дастури лойиҳаси бўйича электорат фикри ва тақлифлари олинди.

Шунингдек, учрашувлarda партия фракцияси аъзолари томонидан жойларда ислоҳотларни ҳолатининг ўрганилиши партия Сайловолди дастури амалда бажарилишининг ифодаси бўлаётгани, партия ташкилотларининг раҳбарлари фаоллиги ошиб, электорат олдиради масъулиятини теран ҳис килаётганини қайд этиб ўтилди.

Давлат дастури кенг жамоатчилик мухокамасига кўйилиши жамият ва давлат ҳаётига дахлдор мухим масалаларни ҳал этиш борасида ҳалқимиз билан келишилаётгани демократик ёндашув сифатида баҳоланиб, ушбу ҳужжатнинг ҳалқчиллигини таъминлашга хизмат қилиши алоҳида таъкидланди.

НАЗОРАТ ВА

ҲУҚУҚЛАР БОР, ЛЕКИН УЛАРНИ АМАЛДА ҚЎЛЛАШ МЕХАНИЗМЛАРИ ЕТАРЛИ ЭМАС

Аброр ҚУРБОНОВ,

ЎзХДП Марказий Кенгаши бошқарма бошлиғи:

— Ўтган давр мобайнида ногиронлиги бўлган инсонларни бошқаролар билан тенг равишда ўз ҳуқуқлари ва эркинликларини рӯёбга чиқариш имконинини берувчи кўшимча шарт-шароитлар яратилди. Ногиронлиги бўлган шахсларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган қонунчилик янада токомиллаштирилди. Хусусан, ногиронлиги бўлган шахслар билан яқиндан ишлаш, уларга моддий ёрдам кўрсатиш, уларни мадданий ва спорт тадбирларида иштирок этишилар учун шоортлар яратиш бўйича олиб бораётган ишлар.

Аммо шунга қарамай, ногиронлиги бўлган шахсларни кўллаб-кувватлаш борасида Бухоро вилоятида эътибор марказидан четда қолаётган бир қатор муаммолар болгилардан кўз юмолмаймиз.

Масалан, энг катта муаммолардан бирни вилоятда ногиронлиги бўлган шахслар учун реабилитация маркази мавжуд эмаслиги. Ҳаттоқи, вилоятдаги туман (шаҳар) тиббий бирлашмаларида ва бошқа даволаш-профилактика миассасаларида ногиронлиги бўлган шахсларни мақсадли реабилитация қилишга ихтисослашган бўлимлар ҳам ишлар.

Маълум бўлдики, ҳозир вилоятида 54 713 нафар ногиронлиги бўлган инсонлар бор. Шундан деярли тенг ярми реабилитация потенциали юкори бўлган шахсларни ташкил этади. Лекин, вилоятда реабилитация тизими мавжуд бўлмаганини сабабли, 11021 нафар ногиронлиги бўлган шахслар кўриқдан ўтказилиб, бошқа вилоятларга юборилиб, шулардан бор-йўги 216 нафари тўлиқ реабилитация ва 248 нафари қисман реабилитация қилинган, холос.

Бундан ташқари, вилоят инфратузилмаси ногиронлиги бўлган шахслар учун тўлиқ мослаштирил-

маган. Ишчи гуруҳи томонидан ўрганиш вактида барча обьектларда кўзи оқизилар учун тактил йўлаклар йўклиги маълум бўлди. Кўпгина обьектларнинг кириши қисмидаги тўсиклар мавжуд ёки эшиклар тор ва тор пандуслар ногиронлар аравасидан фойдаланадиган одамларнинг бино ичига киришига имкон бермаслиги, кўпгина мадданий обьектлар, меҳмононалар ва диний маҳмумаларда пандуслар, тактил йўлаклар, лифтлар ва мослаштирилган ҳожатхоналар йўклиги, автотураргоҳларда ногиронлар учун маҳсус жойлар етишмаслиги, кириш жойлари кўпинча зинапоялардан иборат бўлиб, ногиронлар аравасидасида харакатланишини қийинлаштираётган маълум бўлди.

Биз муаммоларни шунчаки, ўз ҳолига ташлаб кўймоқчи эмасмиз. Ушбу масала электоратимиз манбаатлари билан боғлиқ, бунга бефарқ қарашга ҳаққимиз йўқ. Вилоятда ўрганилган муаммолардан келиб чиқиб, партиянимиз ишчи гуруҳи томонидан бир қатор чора-тадбирларни амалга ошириш репжалаштирилди.

Аввало, партиянимиз фракцияси томонидан Ихтимой ҳимоя миллий агентлиги билан биргаликда ногиронлиги бўлган шахсларни реабилитация қилиш тизимини янада токомиллаштириш масаласини ҳар томонлама ўрганиш ва ўрганиш якунларини фракция мажлисida соҳа вакиллари билан биргаликда мухокама қилиш белгиланди. Вилоят инфратузилмасини ногиронлиги бўлган шахслар учун мослаштириш масаласини маҳаллий Кенгашлар сессияларида масъул ташкилотларни иштирокида кўриб чиқиш ва тегишиларни қарорни қилиш режалаштирилди. Сессия қарори ижроси устидан партия томонидан депутатлик ва жамоатчилик назорати ўрнатилади.

Бундан ташқари, вилоятда ногиронлиги бўлган шахслар учун ташкил этилган Мурувват уйлари-нинг моддий-техник базасини янада яхшилаш масаласини ҳам сессияларда мухокама қилиш кўзда тутилмокда.

ПЕНСИЯ ТАЪМИНОТИГА ДОИР МАЪЛУМ БИР ЭЪТИРОЗЛАР БЎЛДИ...

Мавжуда ҲАСАНОВА,

ЎзХДП Марказий Кенгаши бошқарма бошлиғи:

— Яхши ўзгаришлар ҳақида узоқ гапириш мумкин. Ҳаётнинг талаби эса ўз устимизда ишлаш, муаммоли ҳолатларни ҳал этишдан, ишимишини янги дараёжага кўтаришдан иборат.

Жойларда одамлар бутун партияларни яхши таниди, ҳар бирининг мақсад-вазифасини яхши билади, деб айтольмаймиз. Ҳозир ҳаёт баландпарвоз гапларни қабул қилмайди. Қуруқ рақамлар билан факат ўзимизнинг гапиришигина алдашмиз мумкин. Қачонки, ҳар бир ҳудуд ва соҳадаги реал манзара, асл ҳолат ўрганилиб, муаммо юзага чиқсанига мутасадди ташкилотларнинг масъулияти, хисобдорлиги ҳам ошади. Шу мақсадда ишчи гурухимиз Бухоро вилояти-

нинг барча туманларида назорат-таҳлил ишларни олиб борди.

2025 йилнинг 1 январь ҳолатида вилоядаги 260 590 нафар пенсия олувчи сифатида бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси бўлимларида хисобда туради. Уларнинг 213 128 нафари ёшга доир пенсия, 35 439 нафари ногиронлик пенсияси, 12 023 нафари боқувчини йўқотганини нафасасини олади. Вилоядаги пенсия олувчиларга жами 81 нафар ходим хизмат кўрсатиб келмоқда.

Ўрганишлар давомида ечимиин кутаётган бир қатор долзарб муаммолар аниқланди. 2024 йил давомида 648 та ҳолатда 958,9 млн. сўмлик қонун ва тартиб бузилиши ҳолатлари аниқланган бўлиб, ҳозирда ундириш ишлари амалга оширилиб келимокда. Бундан ташқари, 32 ҳолатда 44,8 млн сўмлик ўзлаштириш ҳолатларига ҳуқуқий баҳо бериш юзасидан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат органдари иш олиб бормоқда.

АМАЛИЙ ЁРДАМ

2024 йилнинг декабр ҳолатига бюджет ташкилотларининг ижтимоий солик қарздорлиги вилоят 58 та ташкилотда 1156,0 млн. сўмни ташкил килмоқда. Ушбу масалада кўрилган чоралар натижасида 2025 йилнинг 1 январ ҳолатига бюджет ташкилотларининг 849,1 млн. сўм ижтимоий солик қарздорлиги бартараф этилган.

Биз маҳаллий Кенгаш депутатлари билан бирга вилоятнинг Олот ва Коракўл тумандаридаги ҳам бўлдик.

Билимзиз, пенсия тизимини кенг кўламли ислоҳ қилиш, шу жумладан, пенсия тайинлаш шартларини қайта кўриб

чиқиш, тизимнинг молиявий барқарорлигини таъминлаш ва аҳоли камровини ошириш масалалари анчайин долзарб экани сир эмас. Бугунги кунда аҳоли ўртасида пенсия таъминоти билан боғлик эътироозлар, айрим холларда норозилик мазмунидаги мурожаатлар ҳам учраб туради. Бу эса ўз-ўзидан давлат томонидан кафолатланган пенсия ва нафака микдорларини қайта кўриб чиқишини тақозо киласди. Мақсад шуки, пенсионерларнинг ҳаёт даражаси янада яхшилансин ва уларнинг ижтимоий фаолиги ошсин, ҳеч бир инсон росмана эътибор-у замхўрликдан четда қолмасин.

Дастурий мақсадларимизга ҳамоҳанг ва бевосита электротратимиз манбаатлари билан боғлик бўлгани учун пенсия тайинлаш борасидаги ишлар ҳолатини Коракўл тумани мисолида ўргандик. Туманда бу борада эътибор берилishi зарур бўлган бир қатор масалалар борлиги маълум бўлди. Туман пенсия бўлимидаги фуқароларга пенсия тайинлашда тўлиқ хужжатлар электрон тизимга ўтмаганлиги сабаб, пенсия тайинлашда кийинчиликлар бўлмоқда.

Фермер хўжалигидаги ишлабон фуқароларнинг иш ҳақи тўлиқ электрон тизимга тушмаганлиги, вактида фермер хўжалиги

томонидан маблағ тушириб берилмаганлиги пенсия тайинлашда муаммоларни келтириб чиқармокда. Шунингдек, архив материалари тўлиқ рақамлашмаганлиги пенсияга чиқиша бир қатор тўсикларни келтириб чиқармокда.

Ногиронлиги бўлган шахсларнинг маълумотлари тўлиқ рақамлашган. Бу кўрса-тилаётган хизматларнинг тезкорлиги ва аниклигини таъминлашга хизмат қилмоқда. Шунингдек, ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ инсонларга жуда катта мадад бўлиб, ҳалқимизда ислоҳотлардан розилик ҳиссини оширишга олиб келади.

ВИЛОЯТДАГИ МАКТАБЛАРДА ВАЗИЯТ ҚАНДАЙ?

Муслихиддин НИЗОМИДДИНОВ,

ЎзХДП Марказий Кенгаши ходими, депутат:

— Бухоро вилоятида 577 та умумтаълим мактаби фаолиёт юритмоқда. Шундан 547 таси давлат, 30 таси нодавлат умумтаълим мактаблари ҳисобланади. Ушбу мактабларда 332 842 нафар (169 749 нафари ёки 51 фоизи қизлар) ўқувчilar таҳсил олмоқда. Уларга 29 934 нафар (23 094 нафари ёки 77 фоизи аёллар) ўқитувчilar таълим-тарбия берилмоқда.

Вилоятда 2 118 та мактабгача таълим муассасаси фаолият юритмоқда. Шундан 488 таси давлат, 1630 таси нодавлат (21 та хусусий, 108 та ДХШ, 1501 та оиласи) мактабгача таълим муассасаси ҳисобланади. Мактабгача таълим ташкилотларида 131 620 нафар болаларга 11 842 нафар тарбиячи-педагоглар таълим-тарбия берилмоқда.

Сўнгги уч йилда мактабгача таълим ёшидаги болаларнинг таълима кампаб олиниши 73 фоиздан 86 фоизга етказилди. Умумий ўрта таълим мактаблари сони 15 тага, иқтисодири болалар учун ижтисослаштирилган мактаблар 13 тага кўпайди.

2024 йилнинг ўзида ҳудудий инвестиция дастури доирасида Бухоро вилоятидаги 38 та умумтаълим мактабларида курилиш-тъмirlash ва жиҳозлаш ишлари амалга оширилган.

10 та мактабгача таълим муассасаси, шундан 1 та мактабгача таълим муассасаси янги барпо этилган, 9 таси реконструкция килинган. Ушбу максадлар учун 44,7 млрд.сўм маблағ, бундан ташкири, 1 та ижтисослаштирилган таълим муассасаси курилиб, бунинг учун 55 млрд.сўм ажратилган.

Шу билан бирга, таълимни ривожлантириш борасида Бухоро вилоятida айрим муаммолар мавжудлиги ҳам аниқланди. Жумладан, мактабгача таълим муассасаларида болани таълимга тайёрлаш ва уни психо-эмоционал ривожланиши учун дидактич ўйинлар билан шугуланиши учун интерактив доскалар мавжуд эмас. Бунинг ўрнига хоналарда телевизор ўрнатилган бўлиб, кўп холатларда болалар мультфильм томошаси билан вақт ўтказади. Ўйин майдончалари мактабгача таълим ва тарбиянинг давлат стандартига мос эмас.

Умумтаълим мактабларida физика, кимё, биология ва технология фарнарида лаборатория хоналари ва жиҳозларни етишмайди, ҳатто айримларида лаборатория хоналари мавжуд эмас. Мусиқа фанида эса ҷолгу асбоблари ва улардан фойдалана оладиган педагоглар учарни эмас.

Мисол учун, Когон тумани мисолида оладиган бўлслак, мавжуд 25 та мактабнинг физика лаборатория хоналари жиҳозланганлик даражаси 41 фоизни, кимё лаборатория хоналарининг жиҳозланганлик ҳолати ўртача 36,8 фоизни, биология лаборатория хоналари жиҳозланганлик ҳолати 28,4 фоизни ташкил қиласди. Ҳудуддаги 22- ва 24-умумтаълим мактабларида физика лабораториянинг хонаси, 2-, 2-, 8-, 12-, 14-, 15-, 19-, 20-, 24-мактаблар ҳамда 1- ва 5-ижтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабларида биология хонаси мавжуд эмас.

Инвестиция дастури орқали умумтаълим мактабларида амалга оширилган курилиш ва таъмирида ишларида шаҳарсозлик мөъёллари ва курилиши стандарт талабларига эътибор қаратилмаган. Бу, ўз навбатida, бинонинг ўзида мўлжалланган стандартларга ва қурилиш материалларига риоя қилинmasлигига олиб келган.

Бундан ташкири, мактаблардаги коммуникация воситалари, иситиш, совутиш, ёритиш тизимларининг ишлашдаги муаммолар кўп ҳолларда соглом ўқув мухити яратишга тўсқинлик киласди. Улар учун аник шартлар мавжуд бўлса-да, баъзан ушбу тизимлар етарили даражада мукаммал эмас.

Ишли гурухи назорат-таҳхил ишларини Олот туманида ҳам ўтказди. Тумандаги 8,5, 24-умумтаълим мактабларининг фаолияти билан танишдик. 8-умумтаълим мактаби 230 нафар ўқувчи таҳсил олмоқда, 1 нафар бола уйда ўқитилади. Таълим муассасасида ўқувчilar учун мажлislari зали, технология ўқув хонаси (тикув машина, дурдгорлар учун дасгоҳлар) йўқлиги, электрон доска, хоналар итишмаслиги, (тиббиёт хонаси) ўқувчilar учун ошхона ҳам ўйқ экан.

“Нуробод” маҳалласидаги 5-умумтаълим мактабини кўздан кетирганимизда бино жуда эски, моддий-техника базаси ҳам яроқиз сиз холга келиб қолгани мъявым бўлди. Спорт зал ҳам таъмирталаб. Мактаб ўқувчilarининг ҳамда ўша ҳудудда яшовчи ногиронлиги ёшларнинг вақтларини китобхонлик ҳамда спорт билан ўтказишлари учун мактаб биносини капитал таъмирлаш кераклиги бўйича таклифлар берилди.

Ҳар томонлама баркамол авлодни вояга етказиш вазифаси олдимизда турган экан, мактабларнинг моддий-техника базасини яхшилаш, ўқувчilar учун барча шароитларни яратиш масаласини энг олдинги ўринларга қўйишимиз керак. Бусиз мақсадга эришиб бўлмайди.

Баркамолавлодни яхшилаш, мактабларнинг моддий-техника базасини яхшилаш, ўқувчilar учун барча шароитларни яратиш масаласини энг олдинги ўринларга қўйишимиз керак. Бусиз мақсадга эришиб бўлмайди.

Ирина КОТОВА,
халқ депутатлари Бухоро вилоят
Кенгашидаги ЎзХДП депутати:

— Аслида, камбағалликка барҳам бериш жуда катта қамровга эга бўлган масала ҳисобланади. Бунда кимгadir ижтимоий нафака ёки ўй бериш билан муаммо ўз-ўзидан ҳол бўлиб қолмайди. Бу иқтисодий инфраструктури билан бирга, инвестиция йўналтириш, бандлук билан боғлик барча муаммоларни ечиш, таълимни ривожлантириш каби комплекс чораларни талаб этади. Шундан келиб чиқиб, ишчи гурӯхи аҳолининг бандлигини таъминлаш, янги иш ўринларни яратиш масалалари, меҳнат мигрантларини кўллаб-куватлаш, 2024 йилда “Камбағалликдан фаронвонлик сари” дастури ижросини ўрганди.

Фикрларимизни Олот тумани мисолида давом этириамиз. 2025 йилда дастурда белгиланган чора-тадбирлар орқали туманда 736 та оиласи, 3370 аҳолини камбағалликдан чиқариш режалаштириди.

Хусусан, 243 нафар тадбиркорларга имтиёз бериш орқали (саноат, савдо, тўқимачилик, умумий овқатланиш, паррандачилик, касаначилик, электротехника, транспорт) камбағал оила аъзолари ишга жойлаштирилади. 329 нафарини тадбиркорликка жалб этиши орқали аҳоли бандлигини таъминлаш белгиланди. 29 нафар электоратимиз вакилларини

» **ФИКРЛАРИМИЗНИ ОЛОТ**
ТУМАНИ МИСОЛИДА ДАВОМ
ЭТТИРАМИЗ. 2025 ЙИЛДА
ДАСТУРДА БЕЛГИЛАНГАН ЧОРА-
ТАДБИRLАР ОРҚАЛИ ТУМАНДА
736 ТА ОИЛАНИ, 3370 НАФАР
АҲОЛИНИ КАМБАҒАЛЛИКДАН
ЧИҚАРИШ РЕЖАЛАШТИРИЛДИ.

КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШ

2022 йилдан бошлаб мамлакатидан камбағалликни қисқартириш мисадида аҳолини иш билан таъминлашда алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ҳудудларда камбағаллик даражасини қисқартириш, кичик бизнес ва оиласий тадбиркорликни фоал кўллаб-куватлаш, аҳолини касбга ўқитиш тизимини такомиллаштириш ҳамда муҳтоҷ қатламни манзилини кўллаб-куватлаш умуммиллий ҳаракат сифатида белгиланди.

Одамларга ёппасига кредит бериш ёки пул тарқатиш билан камбағалликни енгиги бўлмаслигини исботлашга хожат йўк, албатт. Аксарият камбағал оиласидарда меҳнатга лаёқатли инсонларимиз бор. Улар ишга жойлашса, бу ўз-ўзидан оиласидар даромади ошишига хизмат қиласди. Шу тарпи оила камбағалчиликдан чиқади.

Мазкур йўналишдаги ислоҳотлар, уларнинг самарасига ҳам узоқ тўхталиш мумкин, аммо мақсадимиз буд эмас... Биз Бухоро вилоятидаги ҳақиқий ҳолатга назар ташлаймиз. Камбағалликни камайтириш, аҳоли даромадларини ошириш бўйича олиб бораилаётган ишлар ва уларнинг натижаларига тўхтalamiz.

драйвер лойӣҳаларини амалга ошириш орқали, 39 нафари касб-хунарга ўргатиш орқали бандлигини таъминлашда 478 нафари бошқа хизматлар кўрсатиш орқали камбағалликдан чиқарилади.

Мисол учун, “Солақоровул” маҳалласида яшовчи, камбағал оила рўйхатидаги турувчи бокӯчисини йўқотган фуқаро Наврӯзова Моҳидил махалладаги 10-сон мактабгача таълим ташкилотига ёрдамчи тарбиячи вазифасига ишга жойлаштирилиб, даромад манбаи яратилилди.

Халқ депутатлари туман кенгаши депутати Жўрабек Абдурасулов билан бирга туманидаги Нуробод маҳалласидаги камбағалликни қисқартириш бўйича олиб бораилаётган ишларни ўргандик. Маълум бўйишича, Нуробод маҳалласида ҳозирги кунда 17 та оила камбағал оила ҳисобланади. Бу оиласидарни камбағалликдан чиқариш бўйича чора-тадбирлар белгиланган бўлиб, уларнинг ижроси бўйича таклиф ва тавсиялар бердик.

Рақамлардан кўриниб туртибди, жойларда ечими ни кутаётган масалалар оз эмас. Тўғри, улар бавзида аҷам, аммо рўй-рост сўзлар. Фуқароларни йўлантитраётган ижтимоий масалалар қай даражада самара ва натижага бераётгани депутатлик назоратини олиб бориши давомида янада яққол, аниқ кўринади.

Анвало депутат натозат ўрнатилаётган масалалари чуқурниши, худуддаги факт ва рақамларни таҳхил қилиш учун эса барча йўналишдаги иқтисодий кўрсакчиликлардан боҳабар бўлиши талаб этилади. Ўрганилган муаммоларнинг сессияларда муҳокама этилиши масалаларнинг илдизига янада чуқурроқ етиб бориш, уларни бартараф этишига қаратилган тақлифларнинг кўпайшига хизмат қиласди. Бу кўзга кўринмас тўсқиқларнинг олиб ташланшига, мутасадилларнинг эътибор марказидан четда колиб кетаётган муаммоларнинг сув юзига қалқиб чиқиб, бартараф этилишига йўл очади, деган умиддамиз. Партиямизнинг ўшбу ташаббусидан кўзланган максад ҳам аслида шу. Бу орқали маҳаллий Кенгашга амалий ёрдам қилиш, барча даражадаги партия ташкилотлари ишини жонлантириш ҳам кўзда тутилганини таъкидлаш жоиз.

Қўш саҳифани “Ўзбекистон овози” мухбири Лазиза ШЕРОВА тайёрлади.

ФРИЛАНС, МАСОФАВИЙ ИШ: ОДАМЛАР ҚАЕРДА, ҚАНДАЙ ВА ҚАЙСИ ВАҚТДА ИШЛАШИ МУХИМ ЭМАС...

— Автоҳалокатдан сўнг ҳаётга қайтганинг ўзи мўъжиза эди. 2 маротаба жарроҳлик амалиёти ўтказилди, — дейди қаҳрамонимиз. — Уша пайтлари жуда каттиқ руҳий зўришилар гирдобида юрганман. Кўнголимиз фарзандларим келарди, оиласи, тирикичлик келарди. Согайиш пайтида бой уйда интернетда вакт ўтказдим. Аммо ўйин ўйнамасдим, интернетдан факат фойда кўзлардим, нажот излардим. Видеолар орқали ким, нима касб билан шугулланётганини кўрадим. Шундай пайтлари дунёнинг энг зўр соҳаси IT соҳаси эканлигига амин бўлдим. Шундай сўнг менда ҳам ушбу соҳага қизиқиш пайдо бўла бошлади. Ўз олдимга мен ҳам буни ўрганаман, буни эплайман, деган мақсадни кўйдим.

Бу соҳа менга бегона эди, ҳаммасини нолдан, кунт билан ўргана бошладим. Шу тариқа фрилансерлик фаолиятимни ўтлашда сотиши бошладим. Ҳозир дастурлаш ишларини бажаряпман, масофавий дарс ўтапман. Оилавий шу иш билан шугулланамиз. Аёлим веб-дизайнер бўлиб ишлаяпти, фарзандларимга соҳанинг сир-асорларини ўргатяпман.

Ёшларга димо маслахатим қайси касб эгаси билишидан каттий назар дастурлашга ўқиши керак, чунки дастурлаш одамни фикрлашга ўргатади!

Бахтиёр акадан ойлик даромади ҳақида сўрадик. Айтишича, ҳозир бир ойда 1500 доллардан 2500 долларгача даромад оляпти. Демак, масофавий бандлик ва фрилансанг афзалигини шу инсон мисолидан ҳам кўриш мумкин. Бахтиёр аканинг ижтимоий тармоқлардаги аккаунтида ёзилган бир жумла эътиборимизни тортди: «Яша, бўш вақтингда ишла!». Бу фикринг ўзи ҳам масофавий ишлашининг кулагилигини ифода этмоқда, десак адашмаймиз!

***

Сўнгги йилларда меҳнат дунёсида мисли кўрилмаган ўзгаришлар бўлди. Рақамилар технологияларнинг ривожланиши билан мусобадан ишлаш ва фрилансан мутахассисларга ўйл очди. Яъни, одамлар кәерда, қандай ва қайси вақтда ишлаши мухим эмас. Бандлик ва ўз-ўзини иш билан таъминлаш ўтасидаги чегара ҳам аниқ эмас. Яъни, билими бор инсоннинг шахсий компютери, интернет таромоги яхши бўлса, у уйда ўтирип пул ишлаш имкониятига эга. Содда тида айтганда, бу электрон бозор, унда инсон ақлий меҳнат салоҳиятини сотади.

Бутун дунёда бўлғани каби Ўзбекистонда ҳам пандемия туфайли меҳнат мусобадатларида масофавий бандлик ва фрилансанг кеңг кўллананди. Бу жамотчиликнинг иш ва иш жойи ҳақидаги тушунчалари ҳамда қарашларини тубдан ўзгартирди. Мутахассисларнинг айтишича, иктисолидёнинг бугунги ривожланиши босқичида бандлик билан боғлиқ муаммони, янги бандликнинг илғор шакли – масофадан турб ишлаш орқали ҳал этиш мумкин.

Мулоҳазаларимизни давом эттиришдан олдин бу тушунчалар мөхиятига тўхталиб ўтсан.

Иктисолид ривожланишнинг бугунги босқичида бандлик мұммаларини ҳал этишда бандликнинг янги шакли, яъни, масофадан турб ишлашга қизишиш анча кучайган. Ҳозир замонавий ахборот технологияларининг сир-асорларини пухта ўзлаштириган ёшлар орасида интернетда ишлаш, масофадан турб ишлаш ёки фрилансерлик билан шугулланётганилар жуда кўп. Вакт, чегара ва жой факторларини инкор қиласидан ноанъянни ишлаш усулидан яхшигина даромад топаётганилар ҳам кам эмас.

Фрилансер қайси жойда турishiдан каттий назар буюртма олиб масофавий тарзда ишлайди. Бу фақат битта ўйналиши қамраб олмайди. Яъни, айтмоқчизки, бу фақат дастурчилик эмас, таржимонлик, дизайнерлик ҳам қилиш мумкин.

Маълумотларга кўра, ҳозир жаҳонда 1 миллиардан ортиқ фрилансер фаолият олиб боради. Уларнинг 86 фоизи ўз уйда турб ишлайди. 60 фоиздан ортиги эса икки ёки уч соҳага ихтисослашган. Уларнинг 36 фоизини хотин-қизлар ташкил этмоқда. Ҳатто, хориж нашарлари 2030 йилга бориб, биргина фрилансерлар глобал ишчи кучининг 80 фоизини ташкил этишини башорат қиласиди.

МЕҲНАТ МУНОСАБАТЛАРИ СОҲАСИДА ҚЎШИМЧА ИМКОНИЯТ

Иш билан бандликнинг фрилансан мусобадан иш билан бандлик каби замонавий шакллари чегаралар ва узок масофадан билан чекланмаслиги билан эътиборга молиб, албатта. Шу маънода айтадиган бўлсақ, ахборот-коммуникация технологияларининг ҳаётимизнинг ахралмас қилисига айлангани меҳнат мусобадатлари соҳасида ҳам одамлар учун

**БУГУН СИРДАРЁДА БАХТИЁР ДУШАЕВНИ КЎПЧИЛИК ТАНИЙДИ.
ҚАҲРАМОНИМИЗ КУНДУЗИ МЕБЕЛСОЗЛИК, КЕЧҚУРУН НОВВОЙЛИК
БИЛАН ШУГУЛЛАНИБ КЕЛГАН. 2016 ЙИЛ ТУНДА ИШДАН ҚАЙТАЁТГАН
ҚАҲРАМОНИМИЗ БАХТСИЗ ҲОДИСАГА УЧРАГАН.**

қўшимча имкониятларни очди. Бугун нафақат компания оғиси, балки минтақа, ҳатто республика ташқарисида туриб ҳам ишлашга ҳеч нарса монелик қилимайди. Киши бўш вақтини ва иш вақтини ўзи белгилай олади.

Ўзбекистонда мазкур соҳада фаолият юритиши истагини билдираётганилар сони ошиб бормоқда. Таҳлиличининг айтишига қараганда, Ўзбекистонда интернет инфратузилмаси ва ахолининг рақамли саводхонлиги яхшиланар экан, бу тенденция тобора кучайди. Борган сари кўпроқ компаниялар масофавий иш ўринларини таклиф қила бошладилар, бу айниқса жисмоний официсларга қатнаш имконияти чекланган ўздуруларда яшовчилар учун фойдалидир.

**Фирдавс ШАРИПОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палата-
сидаги ЎзХДП фракцияси аъзоси:**

— Мамлакатимизда фрилансерлар ўзини ўзи банд қилган инсонлар қаторига кириллади. Интернет орқали мизозларга ўз махсулоти ёки хизматларини таклиф этиш эвазига даромад топиш уларнинг асосий ўйналиши.

Шунга мувофиқ, ҳукумат томонидан фрилансан бозори фаолиятини фаоллаштириш ва ривожлантириш бўйича чора-тадбирлар қабул қилинди. Аникроқ айтадиган бўлсақ, Ўзбекистонда ўзини-ӯзи банд қилган фукаролар (фрилансерлар) нинг ҳукуқий макоми яқинда қонунийлаштирили ва соддада ширилди. Айни дамда, юртимизда ҳам ушбу юқори даромади соҳани ривожлантириш максадида бир катор шарт-шароитлар ва имкониятлар яратилиб келинмоқда. Мисол учун, 2024 йилдан Солик кодексига кирилтиган ўзгаришлардан сўнг ўзини ўзи банд қилган шахслар 100 млн сўмгача бўлған даромад солигидан озод этилганлар, 100 млн сўмдан ортиқ даромадга 4 фоизлик ставка белгиланган.

Шунингдек, тегишли қонунчиликка кўра, ўзини ўзи банд қилган фукаролар учун катор имтиёз ва ҳуқуқлар мавжуд. Қолаверса, Янги Ўзбекистоннинг 2022–2026 йилларга мўлжалланган тараққиёт стратегиясида рақамли иктисолидёт ҳажмини 2,5 баробар кўйтириб, дастурий махсулотлар индустряси ҳажмини 500 миллион долларга етказиш белгиланган. Замонавий соҳалар ривожи эса рақамли иктисолидёнинг асосий қисмиси саналади.

Ушбу саъй-ҳаракатлар бежизга эмас, албатта. Ҳозир масофавий иш учун етакчи ўйналишлардан бирни бу IT. Дунёнинг ривожланган мамалкатлари каби Ўзбекистон ҳам ахборот технологияларини ривожига таянмоқда. Бу дастурлаш, дизайн, мобил иловаларни ишлаб чиқиши, киберхавфсизлик ва бошқа тегиши соҳалар мутахассислари учун катта имкониятлар очаётганини ҳаммамиз қўриб, билиб турибиз.

Ушбу йўналишнинг ривожланиши мамлакат иктисолидётини мустаҳкамлашга ёрдам беради, чунки мутахассислар мамлакат ичida қолиб, ҳалқаро компанияларда ишлаган холда пул ишлашлари мумкин. Бу валюта оқимини рағбатлантириб, ахоли фарононлигини оширади. Бундан ташқари, иш излаб бошқа мамлакатларга миграцияни килиш зарурати камаиди, бу ҳам малакали кадрлар оқимини камайтиради. Ўзбекистонлик IT-фрилансерлар АҚШ, Европа ва Осиё компаниюлари билан ҳамкорлик қилиб, жаҳон бозорларида ишлашлари мумкин.

Бугун ёшларимиз ўйда ўтириб, интернет орқали дизайннерлик, таржимонлик, дастурлаш, реклама, репетиторлик каби хизматларни кўрсатмоқда. Албатта, масофавий иш ва фрилансерликка самарали ўтиш учун кўнкимга ва малакалар

муҳим аҳамиятга эга. Бунинг учун, албатта, ёшларимиз чет тилларини самарали иш юрита олиш даражасида билиши зарур. Шунингдек, интернет технологияларида иш ташкил килиш учун етариғда даражада бўлиши керак. Ўйлашимча, таълим тизимини такомиллаштириш, бунда рақамли саводхонлик ва тадбиркорлик қўнималарини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратиш лозим. Онлайн курслар ва таълим платформаларининг пайдо бўлиши ҳам жаҳон меҳнат бозорида мувafferиятилар рақобатлаша оладиган ёш мутахассисларни тайёрлашда муҳим роль ўйнайди.

Депутатнинг фикридан кўриниб турибиди, бугун Ўзбекистонда масофавий ишлаш ва фрилансерликни ривожлантиришга эътибор ниҳоятда катта.

Маълум бўлишина, Рақамил технологиялар вазирлиги ҳузуридаги «Рақамил иктисолидёт тадқиқотлари маркази» томонидан фрилансерлик соҳасини кенг тағриб қилиш максадида 25 дан ортиқ мувafferиятига эришган фрилансерларни жалб қилган ҳолда «Фрилансерликка илк қадам» ва «Фрилансерлик бу келажак касби» мавзуларида ёшлар ишлар агентлиги ҳамда Оила ва хотин қизлар қўмитаси билан ҳамкорлиқда Тошкент шаҳри, Хоразм, Бухоро, Навоий, Самарқанд ва Сурхондарьё вилоятларидан 10 дан ортиқ олий таълим мусассаларни ва жамоат заларида форумлар ташкил қилинди.

Қолаверса, фрилансерлик соҳасини янада кенг тағриб қилиш максадида Марказ томонидан «infocom.uz» веб-сайти ишга туширилган.

ТЕГИШЛИ ҚОНУНЧИЛИККА КИРИТИЛГАН ЎЗГАРТИРИШЛАРГА КЎРА, ЭНДИЛИҚДА МАСОФАДАН ТУРИБ ИШЛОВЧИ ХОДИМ БИЛАН ЁЗМА МЕҲНАТ ШАРТНОМАСИННИГ НАМУНАВИЙ ШАКЛИ ИШЛАТИЛАДИ. УНДА ХОДИМ ВА ИШ БЕРУВЧИННИГ МАЖБУРИЯТЛАРИ, ИШ КУН РЕЖИМИ, МЕҲНАТГА ҲАҚ ТҮЛANIШI ВА ШУ КАБИ ШАРТЛАР БЕЛГИЛАНДИ.

Бу ишчиларни ҳам, иш берувчиларни ҳам ҳукуқий химоя қиласиди, тушунмовчилик ва низолар хавфини камайтиради, меҳнат мусобадатлари ишонч даражасини оширади. Аникроқ қоидалар замонавий бозор талабларига мослашишга ёрдам беради ва иш жараёнини ташкил этишда мослашувланини таъминлашга хизмат қиласиди.

***

Ҳақиқатан ҳам, сўнгги вақтларда дунёда фрилансан бозори тез суръатлар билан ривожланмоқда. Демак, замона зайлига мос равишда бу бозорга Ўзбекистоннинг ҳам кириши муҳим. Чунки, бу нафақат янги иш ўринларини яратиш, балки ёшларда дастурлаш, дизайн, маркетинг ва таҳлил каби глобал миқёсда талаб килинадиган қўнималарни ривожлантиришга ёрдам беради. Умуман олганда, ушбу соҳани кўллаб-куватлаш мурасимларни рақамли трансформациясини тезлаштиради ва унинг жаҳон иктисолидётидаги мавқенини мустаҳкамлайди.

**Лазиза ШЕРОВА,
«Ўзбекистон овози» мұхбiri.**

ХОНҚАЛИК ДЕПУТАТ САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН МУЛОҚОТ ЎТКАЗДИ

Ҳудудлардаги ижтимоий-иктисолидёт ахвол, фуқароларнинг турмуш шароитларини ўрганиш, жойлардаги муаммоларни аниглаш ва бу борада депутат назорати самарадорларигина кучайтириш мақсадида жойларда аҳоли билан учрашувлар ўтказилмоқда.

Куни кеча Хонқа туман Кенгашидаги Ўзбекистон ХДП гурухи аъзоси, Хонқа туман Кенгаши котибият мудири X.Абдирамонов «Дургадик» маҳалласи фуқаролари билан учрашувлар ўтказади.

Учрашув чоғида ички йўлларни таъмирлаш ва худуддаги 49-сон МТТни янгидан куриш масаласи мухокама қилинди. Шунингдек, сайловчилар б-сон умумтаълим мактаби олидига светофор ўрнатиш масалалари юзасидан амалий кўмак сўради.

Билдирилган барча мурожаатларининг ечими депутат томонидан назоратга олинди.

ХУДУДИЙ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ФАОЛЛИГИ ОРТМОҚДА

Ўзбекистон ХДП Қорақалпоғистон Республика Кенгаши Ижория қўмитасининг «Партия депутатлар гурухлари фаолияти самарадорларигина ошириш тўғрисида»ги қарорининг ижори юзасидан худудларда турил тадбирлар ташкил этилмоқда.

Хусусан, «бошлангич партия ташкилоти – депутатлар гурухи – сессия» тизими асосида «Шаббоз» ОФИ худудидаги Ибн Сино МФДда ўрганиш олиб бориди. Аҳоли мурожаатига кўра, «Карвон» аҳоли пунктига борувчи сув насоси қуввати оқар сувни етказиб бериш қувватига эга эмаслиги

СИЁСИЙ ПУЛЬС. МУНОСАБАТ

Халқ саломатлигини асраш ҳозирги глобал экологик ва иктисодий инқизорлар шароитида ҳар бир давлат учун стратегик масалалардан бирга айланган. Янги Узбекистон учун ҳам, инчунун. Айни чогда ахолининг етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган барча қатламига кафолатланган, замонавий тиббий хизматни яқинлаштириш мақсадида бор куч ва имкониятлар сафарбар қилинаётган, соҳадаги сифат ўзғаришлари марказдан олисдаги чекка ҳудудлар ҳаётида ҳам акс эта бошлагани бунинг яққол далили.

ИЖТИМОЙ ҲАЁТИМИЗДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЖАРАЁН

Соғлиқни саклаш учун ажратилаётган бюджет маблағлари йил сайнин ошиб бораётганини мана бу рәқамлар ҳам тасдиқлади: 2024 йилда соҳага 36 триллион сўм ўйнатирилган бўлса (бу 2023 йилга нисбатан 25 фоиз кўп), жорий 2025 йилда мазкур кўрсаткич 41 триллион сўмни ташкил қилмоқда. Бунинг хисобидан янги шифононаларни ишга тушириш ва жиҳозлаш, мавжуд кувватларни, профилактика ва тиббий кўрик қамровини кенгайтириш чора-тадбирлари изчилик ҳамда самарадорлик касб этяпти.

ХИЗМАТ СИФАТИНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Ўтган ҳафтада давлатимиз раҳбари тиббий муассасаларни жиҳозлаш ва хизматлар сифатини оширишга доир таклифлар тақдимоти билан танишиди.

Таъкидланганидек, юртимизда ҳар бир инсоннинг малакали тиббий хизматдан фойдаланиш билан боғлиқ, конституциявий ҳуқуқини таъминлаш мақсадида соғлиқни саклаш соҳаси тубдан такомиллаштиришмоқда. Жумлапдан, шифононаларни илгор тиббий ускуналар билан жиҳозлаш ишлари тизимили олиб борилаётгани натижасида илгари факат пойттаҳдига республика тиббиёт марказларида бўлган сўнгги русумдаги компьютер томографи, магнит резонансни томограф, ангиограф сингари технологиялар ҳозир вилоятларда, ўйнаб туманларда ҳам бор. Касаллукларни аниқлаш ва даволаш амалиётига замонавий технологияларнинг кенг жорий этилаётгани, соҳанинг бирламчи бўғинида бир эмас, бир неча турдаги скрининг текширувлари йўлга кўйилгани ахоли ўртасида юқумли бўлмаган касаллукларни эрта аниқлаш ва соғлом турмушни қарор топтириш борасида саломколи ўзгаришларга замин яратяпти. Бинобарин, "Ахоли саломатлиги-2030" стратегиси лойиҳасига кўра, мамлакатимизда стационар касаллукларнинг 80 физиони туман дарражасидаги шифононаларда белуп даволашга эришиш, асосийси, касаллукларни эрта аниқлаш дарражасини 70 фоизга етказиш назарда тутилимоқда.

Бу йўлда аллақачон амалий ишлар бошланган. Биргина ўтган йилнинг ўзида юртимиз ахолисининг 95,5 фоизи тиббий хатловдан ўтказилиб, 6 турдаги оммавий ва селектив скрининг текширувлари амалга оширилди. Шу йўсунда 106 минг кишида қанди диабет, 194 минг нафарида юрак-кон томир касаллуклари, 306 минг нафарида семизлик, 2400 нафарида саратон, 833 нафарида онкогематолик хасталиклар эрта босқичда аниқланди.

Ихтисослашган тиббий хизматда эса диагностика усууллари 500 дан, даволаш усууллари 800 тадан ошиди. Ҳудудларда бирламчи тиббий-санитария ёрдами кўрсатиш бўйича ҳалқич тизим шаклангани, яъни, ҳар бир маҳаллада "хонадонбай" ишлайдиган тиббий бригадалар ташкил этилиб, ахолига энг яқин бўлган муассасаларни – оиласий поликлиникаларни янги замонавий тиббий аппаратурлар билан таъминлаш суръати жадаллашгани –буларнинг барги ўз-ўзидан бўлаётгани йўқ. Жуда

катта эътибор, куч ва маблағ турибди ортида.

Маълумотларга кўра, илгари пойттаҳдига амалга оширилган 210 турдаги операция ва диагностика жарайёнларини энди маҳаллий шифононаларда ўтказиши имконияти яратилган. Бу эса ўз навбатида дардига даво илинжида вакт ва маблағ сарфлаб, пойттаҳтга ёки хорижга кетаётгани юртошларимиз сони сезиларни даражада қисқаришига олиб келмоқда.

Ўрганишлар шифононалар томонидан тиббий шифононаларни таҳминан 70 фоизи лаборатория текшируви маълумотлари асосида кабул қилинишини кўрсатади. Демак, ташис кўйиш, даволаш ва профилактика ишларининг такомиллашуви, аввало, бирламчи муассасаларнинг энг илгор ускуналар ва лаборатория жиҳозлари билан таъминланишини тақозо қиласди.

Юқорида келтирилган тақдимотда эса жорий йилда тиббий муассасаларни жиҳозлаш учун давлат хисобидан 200 миллиард сўм ажратилган, шунингдек, 370 миллион доллар миқдорида хорижий инвестиция киритилиши мўлжалланаётгани қайд этиб ўтилди. Осиё тараққиёт банкининг 100 миллион доллар маблағи эвазига республикадаги 230 та тугурук муассасаси учун 45 турдаги 21 мингта тиббий ускуна ва 6 та реанимобил харид қилиниши, экологик ҳамда ижтимоий ҳолати бироз мурakkab бўлган Қорқалпогистон ва Хоразмдаги 19 тадан тиббиёт муассасаси юрак-кон томир касаллукларни даволовчи 862 та ускуна билан жиҳозланиши маълум қилинди.

Шу ўринда яна бир янгилик. 22 январь куни Президентимизнинг KfW банки (Германия Федератив Республикаси) иштирокидаги "Оролбўй миңтакасида тиббий хизмат сифатини ошириш" лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида қарори қабул қилинди. Оролбўй миңтакасида юрак-кон томир касаллукларни даволаш учун шифононалар инфраструктулмасини мустаҳкамлаш, бирламчи тиббий муассасаларда бу турдаги касаллукларни даволаш хизматларини сифат босқичига чиқаришга қартилган аниқ манзилли ва максадли лойиҳа республика мизнинг бошқа ҳудудларини ҳам қамраб олса, ажаб эмас. Чунки юрак-кон томир касаллуклари бугун юртимиз ахоли ўртасида энг кенг тарқалган ва ўйнага олиб келиш эҳтимоли юқори бўлган хасталиклардан саналади.

Президентимиз тиббий муассасаларга келтирилаётган замонавий технологиялар билан ишлай оладиган мутахассисларни тайёрлашнинг долзарб аҳамиятига алоҳида эътибор қаради. Шифононаларни кўшимча ўқитиш, малакали кадрларнинг сафини кенгайтириш вазифаси кун тартибига кўйилди. Бу табиий, албатта. Ахир, яширишининг ҳожати йўқ, бугунги кунда соғиқ саклаш соҳасида ҳудудларда кузатилётгани ва ахоли эътироzlарига сабаб бўлаётганд мумомлардан асосийси ҳам айнан шифононаларни киритишига хизмат қўрсатмоқда.

Шубҳасиз, бу муаммонинг ечими ўлароқ тизимда кўрилаётган чора-тадбирлар ҳудудлардаги тиббий муассасаларда, бирламчи бўғинда таърибали тор мутахассисларга, айниқса, замонавий ускуналар билан ишлайдиган кадрларга эътиёжни камайтиришга хизмат қиласди.

Чекка, оғир туманларга эътиборни кучайтириш зарурлигини таъкидлаб келади.

Туманимизда 220 мингга яқин ахоли яшайди. Туман тиббиёт бирлашмасига қарашли бирламчи тиббий муассасалар сони 13 та бўлиб, уларда 500 нафардан зиёд шифононаларни касаллукларни кўрсатмоқда.

Мазкур муассасаларни замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозлаш қамрови эса 95 фоизга етган. Ваҳоланки, саккиз йил олдин мазкур рақам 46 фоиз эди. Мана шунинг ўзиёқ юртимизда тиббий ислоҳотлар йилдан-йилга юқори босқичга чиқаётганини, бу эса бизнинг туманимиз каби чекка ҳудудларда яшаётган ахоли ҳаётини ёнгиллаштириб, қуллаштириётгани ишботлайди.

Бироқ шу ўринда масаланинг бошқа томони ҳам борлигини айтиб ўтиш керак. Шаҳар ва қишлоқларни муримиздаги тиббий муассасаларни

замонавий қиёфа ва моддий-техник базага эга бўлиб бораётганига қарармай, бирламчи тиббий бўғинига одамларимизнинг ишончи, интилиши ҳали юқори даражада эмас. Бундай кайфиятга барҳам бориш учун малакали тиббий хизматни ҳар бир хонадончага кириб боришини таъминлаш, тиббий профилактика ва патронаж хизматини тақомиллаштириш ҳаётий заруратdir.

Бирламчи тиббий хизматнинг давар талабларига мос равишда яхшиланиши ихтисослашган тиббий марказлари ва стационарларга мурожаатларнинг, тез тиббий ёрдам ва сурункали касаллукларга чиқариқларнинг сезиларни камайтишига олиб келади. Тизимдаги ислоҳотлардан кутилаётганд максад ҳам шу аслида. Мана шу эзгу максаднинг қадамба-қадам рёёбга чиқиши "Инсон қадри учун" тамоилийнинг жамиятимиз ҳаётида, хусусан, соғлини саклашда амалий тасдиғини топишидан далолат беради.

МЕНДА ТАКЛИФ БОР

ҚОНУННИНГ БИРДАН-БИР МАНБАИ ВА МУАЛЛИФИ ТОМ МАЪНОДА ҲАЛҚ БЎЛИШИ ШАРТ

ЯНГИ ҶАҚИРИК ОЛИЙ МАЖЛИС СЕНАТИНИНГ БИРИНЧИ МАЖЛИСИДА ДАВЛАТИМИЗ РАҲБАРИ ҚОНУН ИЖОДКОРЛИГИ ЖАРАЁНИГА МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАРНИ КЕНГ ЖАЛБ ЭТИШ, ҲАР БИР ҚОНУН БЎЙИЧА УЛАРНИНГ ФИКРИНИ ОЛИШ АМАЛИЁТИНИ ЙЎЛГА ҚЎЙИШ МУҲИМ АҲАМИЯТГА ЭГАЛIGИНИ АЛОҲИДА ТАЪКИДЛАДИ. БУ БЕЖИЗ ЭМАС. ЗЕРО, ҲАЁТГА ТАТБИҚ ҚИЛИНАЁТГАН АДОЛАТЛИ ҚОНУНЛАРНИНГ ЭНГ ҚУЙИ БЎГИНЛАРДА САМАРАЛИ ИШЛАШИ, ИНСОН ҚАДРИ, ҲАЛҚ МАНФААТИ ЙЎЛДИГА ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ЎЗ ИЖРОСИНИ ТОПИШИ УЧУН ҲАМ ПАРЛАМЕНТ ҲУДУДЛАРДАГИ ҲАЛҚ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН КЎПРОҚ ИШ ОЛИБ БОРИШИ АЙНИ ЗАРУРАТИДИР.

Президентимизнинг "қонуннинг бирдан бир манбаи ва муаллифи том маънода ҳалқ бўлиши шарт" деган даъваткор фикридан келиб чиқсан ҳолда, ҳалқ вакиллари бўлган депутатларимиз ва ҳудудлардаги партияларни шафоюллари электорат манфаатлари, ХДП дастурий максадларига дахлор бўлган қонунларга оид ҳақчил ва долзарб тақлифларни таҳририята ўйламоқдалар.

Эндиликда "Менда тақлиф бор" руҳни остида мазкур тақлифларни ўтиборигиз ҳавола килиб борамиз. Қўйида Олий Мажлис Қонунчилик палатасида мухокама этилаётган Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун лойиҳаларига ахолига тиббий ёрдамнинг кафолатланган ҳажмларига киритилмаган қўшимча тиббий ёрдам кўрсатишни ҳуқуқий тартибига солиши, шунингдек, тиббиёт ва фармацевтика ходимларини давлат рўйхатидан ўтказиш орқали уларга касбий фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқини бериш тизимини жорий этишига қаратилган ўзгаришишлар ва қўшимча киритиш юзасидан тақлифлар билан танишасиз.

Тошқул АБДИЕВ,
ҳалқ депутатлари Навбахор туман Кенгаши депутати:

-Мамлакатимизда ҳалқимизга сифати тиббий хизматни яқинлаштириш, соғлиқни саклаш тизимида ахолинг ҳақли ётиризларига сабаб бўлаётганд мумомларга узил-кесил барҳам бориш чора-тадбирлари жадал суръат касб этиб бормоқда. Ушбу жарава гутаносиб равишида соҳа ривоҷининг қонунчилик ҳуқуқий базасини мустаҳкамлаш – давр тақозоси.

Шундан келиб чиқсан ҳолда Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ахолига тиббий ёрдамнинг кафолатланган ҳажмларига киритилмаган қўшимча тиббий ёрдам кўрсатишни ҳуқуқий тартибига солиши, шунингдек, тиббиёт ва фармацевтика ходимларини давлат рўйхатидан ўтказиш орқали уларга касбий фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқини бериш тизимини жорий этишига қаратилган ўзгаришишлар ва қўшимча киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳаси хусусида ўз мулоҳазамни билдирам.

Қонун лойиҳасига кўра, тиббиёт ва фармацевтика ходимларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Мажхамаси томонидан белгиланади. Лойиҳанинг 2-моддасида келтирилган "Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 25 апрелда қабул қилинган "Дори воситалари ва фармацевтика фаолияти тўғрисида"ги 415-1-сони Қонуннинг 21-модда-тичи мунисипалитетларидан ўтиради:

"дориҳона мудири олий тиббий ёки олий фармацевтика маълумотига эга бўлиши ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Мажхамаси томонидан белгиланадиган тартиби мувофиқ давлат рўйхатидан ўтказилиши керак" деган жумладан "олий тиббий" деган сўзни олиб ташлаши мақсадга мувофиқ, деб ўйлайман. Чунки дори воситалари ва фармацевтика фаолият билан айнан шу йўнаниша олий маълумотга эга мутахассис шуғулланиши лозим.

Музаффар ТУРАПОВ,
ЎзҲДП Қашқадарё вилоят Кенгаши раис ўринбосари:

-Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун хужжатларига ахолига тиббий ёрдамнинг кафолатланган ҳажмларига киритилмаган қўшимча тиббий ёрдам кўрсатишни ҳуқуқий тартибига солиши, шунингдек, тиббиёт ва фармацевтика ходимларини давлат рўйхатидан ўтказиш орқали уларга касбий фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқини бериш тизимини жорий этишига қаратилган ўзгаришишлар ва қўшимча киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳаси юзасидан менинг

ҳам асосли тақлифларим бор.

Қонун лойиҳасига кўра, 29-модда "Бирламчи тиббий-санитария ёрдами муассасаларида Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари хисобидан копланадиган тиббий ёрдамнинг кафолатланган ҳажмларига киритилмаган қўшимча тиббий ёрдам кўрсатишни

Марказий банк раиси Тимур Ишметов иштироқида Марказий банк бошқарувин йигилиши натижалари га бағишинан матбуот анжумани ташкил этилди. Унда асосий ставкани йиллик 13,5 фоиз даражасида сақлаб қолиш тўғрисида қарор қабул қилиниши тўғрисида ахборот берилди.

Анжумандада, сўнгги ойларда умумий инфляция пасайиб бориши билан бирга иқтисодиётдаги инфляцион омиллар турли йўналишларда шакланаётгани ҳамда келгуси чоракларда инфляцияга ўтган йилги энергия нархлари эркинлаштирилишининг таъсири камайиб бориши кутилаётганингiga қарамасдан инфляцион кутилмалар юқори даражада сақланиб қолаётганини пул-кредит шаротларини нисбатан қатъий даражада сақлаб қолини тақозо этаётгани таъкидланди.

АСОСИЙ СТАВКА ЙИЛЛИК 13,5 ФОИЗ:

2026 ЙИЛ ОХИРИДА 5 ФОИЗЛИК ИНФЛЯЦИОН ТАРГЕТГА ЭРИШИЛАДИ

Шу билан бирга ушбу қабул қилинган қарор базавий инфляция кўрсаткичлари ва инфляция кутилмаларини барқарор пасайиши трендига қайтаришга ҳамда ўрта муддатли истиқболда 5 фоизлики таргетга эришиш учун етариш шароити яратишга қаратилгани aloҳida қайд этилди.

Маълумотларга кўра, умумий инфляция даражаси 2024 йил октябрь ойидан пасайиши трендига ўтиб, дебакрда йиллик 9,8 фоизни ташкил этган. Ушиби трендига нархлар барқарорлашувни мустаҳкамлаётганинни ифодаси сифатида қараш мумкин. 2024 йил якуннида истемол саватидаги товар ва хизматларнинг тўртдан уч кисмидан нархлар ўсиши 2023 йилга нисбатан секинлашган.

Айни пайтда, декабрь ойида базавий инфляция бирор теззалишиб, 7,2 фоизгача ошган. Бунда хизматлар ва ноозик-овқат товарлари базавий инфляцияни нисбатан юқори даражада шакланаётганини таклиф омиллар билан бир қаторда ялпи талаб ортиши билан боғлик инфляцияни келтириб чиқарувчи омиллар мавжудлигини кўрсатмоқда.

Иқтисодиётда 2023-2024 йиллардаги истемол ва инвестицион фаолликнинг юқори даражаси сакланбди колмоқда. Хусусан, иш ҳаки ва трансчегаравий пул ўтказмалари ҳажмининг юқори ўсиши ахоли реал даромадлари ошишига хизмат килган.

Янгиланган прогнозларга кўра, 2025 йил якунига умумий инфляция 7-8 фоиз атрофида шаклланиши кутилмоқда.

Жорий йилнинг биринчи ярмида 2024 йилдаги энергия нархлари эркинлаштирилишининг бирламчи таъсири тугуб бориши II чорак якуннида умумий инфляцияга сезилилар пасайиши таъсирга эга бўлади. Шу билан бирга, 2025 йилда мазкур ислоҳотнинг навбатдаги босқичи амалга оширилиши муддати бир ойга фарқланиши хисобига апрель ойида умумий инфляция даражасининг вақтнча ошиши кутилмоқда.

2025 йилда юқори иқтисодий фаоллик хисобига ялпи ички маҳсулот ўсиши тенденцияси давом этиб, йил якуннида 6 фоиз атрофида шаклланиши прогноз қилинмоқда.

2024 йил сўнгги ойларидаги реал самарали алмашув курсининг мавзум даражада мустаҳкамланиши кисқа муддатли характеристга эга бўлиб, айрим савдо ҳамкорлар валуталарининг қадрсизланиши ҳамда бизда инфляция даражаси уларга нисбатан юқорилиги таъсирида шаклланган. 2025 йилнинг иккинчи ярмида инфляция даражаси пасайиб бориши билан реал самарали алмашув курси ўзининг ўрта муддатли тренди даражасига қайтиши кутилмоқда.

2024 йилдаги жорий операциялар хисоби салдъоси яхшиланиши ва 2025 йилда савдо ҳамкор давлатларда макроэкономик ҳолат нисбатан барқарор бўлиши таҳмин килинаётгани ҳамда алмашув курсига таъсири этвучи ички омиллар бўйича сезилилар хатарлар кутилаётгани, ўрта муддатли истиқболда ички валюта бозорида мувозанатли тенденциялар вужудга келиши бўйича кутилмалари шакллантирилоқда.

Бундан ташқари, пул бозоридаги фоиз савалкалари ва давлат қимматли қоғозлари бўйича даромадлилик кўрсаткичларни жорий пул-кредит шароитларини кўрсатмоқда. Шу билан бирга, иқтисодиётдаги реал фоиз ставкалари ахолининг жамғарига мойиллигини кучайтирилоқда.

Жумладан, пул-кредит шароитлари катъийлик даражаси сақлаб қолиниши натижасида келгусида ҳам кредитлаш ҳажмининг ўсиши мўътадил бўлиши ва депозитларнинг юқори ўсиши суръатлари давом

етиши ялпи талабни мувозанатлаштирувчи ва монетар омилларнинг инфляцияга таъсирини камайтирувчи хусусиятга эга бўлади. Юқорида келтирилган омилларни хисобга олиб, ўрта муддатли истиқболда нархлар барқарорлигини таъминлаш мақсадида Марказий банк бошқарувин асосий ставкани ўзгаришсиз, яъни, 13,5 фоиз даражасида қолдириш тўғрисида қарор қабул килган.

Урта муддатли истиқболда Марказий банк инфляциянинг 5 фоизлик таргетигача барқарор пасайиб бориши учун пул-кредит шароитларини етариш даражада қатъий шаклланишини таъминлаб боради.

Маълумот ўрнида яна шуни айтиш мумкини, асосий ставкани кўриб чиқиш бўйича Марказий банк бошқарувининг навбатдаги йигилини 2025 йил 13 марта кунига белgilanган.

Матбуот анжумани сўнгига журналистлар мавзу юзасидан айни дамда кўпчиликни ўйлантираётган саволлар билан Марказий банк раиси Тимур Ишметовга юзланди.

– 2025 йил учун инфляция прогнозида газ ва электр энергияси тарифлари яна ошиши инобатга олингани?

– 2025 йил апрель ойида электр энергияси ва газ тарифлари ошишидан инфляцияга дастлабки кўшимча таъсир 1,8-1,9 фоиз пункт бўлиши кутилмоқда. Бу жорий йил учун инфляция прогнозида энергия ресурслари, коммунал тўловлар, бензин, пропан учун барча тарифлар, яъни, давлат томонидан тартибга солинадиган нархлар хисобга олинган. Шундан келиб чиқиб, 7-8 фоизлик прогноз қилинган. Янада аниқроқ айтадиган бўлслак, бу прогнозда апрель ойида яна кўтариладиган энергия нархларининг ошиши хисобга олинган.

– 2024 йил августда асосий ставка 14 фоиздан 13,5 фоизга пасайтирилгани бозорга қандай таъсирини кўрсатди?

– Асосий ставканинг 0,5 фоиз пасайишининг бозорга таъсирилари албатта бўлди. Ўтган йилни қатъий монетар шароитлар таъсирида миллий валютадаги депозитларни ҳажми 1,5 баробар ошган. Жумладан, ахолининг жами сўмдаги депозитлари 79 трилион сўмдан 113 трилион сўмга кўпайган. Бу йиллик 43 фоиз ўсиш дегани. Фоиз ставкаси пасайишидаги ўзгаришлар давлат қимматли қоғозлари бозорида якъол кўринди.

– Ўтган йилгидек сўм долларга нисбатан қадрсизланишида давом этадими?

– 2024 йилда сўм долларга нисбатан 4,7 фоиз қадrсizlandi. 2025 йилда эса номинал валюта курсида кескин ўзгариш бўлиши кутилаётгани. Бир сўз билан айтганда, бу йил ҳам девальвация даражаси катта ўзгаришига таъсир қиливчи омиллар йўқ, деб хисоблагаймиз. Валюта курси кескин тебринишига асос кўрмаймиз. Албатта, бу ички валюта бозорига валютани кириб келиши ва чиқиши орасидаги талаб ва таклиф асосида шаклланади. Курснинг қанча бўлишини олдиндан дех ким аниқ айта олмайди, бу хотурни ўтгариб ошади.

Ўтган йил трансчегаравий пул тушумлари 30 фоиз ошган. Экспорт яхши ўстган, яъни, олтинсиз ҳам 16 фоизга ошиди. Валюта тушумлари кўпроқ бўлган. 2025 йилда ҳам бундан ёмон булишига прогнозлар ўткан. Валюта тушумлари ижобий бўлишини прогноз кўпроқ. Бундай шароитда девал-

вация кескин бўлишига асос йўқ, – деди Марказий банк раҳбари.

Маълумот учун, 2023 йилда сўм АҚШ валютасига нисбатан 9,7 фоизга, 2022 йилда 3,94 фоизга заифлашганди.

– Ўзбекистон Марказий банки АҚШ давлат облигацияларини харид қилишини давом этирадими?

– Ўзбекистон Марказий банки олтин-валюта захираларини диверсификация килиш доирасида АҚШ фазначилик облигацияларини харид қилишини давом этирадими.

Июнь ойида Марказий банк киймати 35 миллион долларлик хорижий мамлакатлар кимматли қоғозларни сотиб олган бўлса, 2024 йил охирида эса уларнинг захира-дagi ҳажми 101 миллион долларларга етди.

Шунингдек, 2025 йилда кимматли қоғозларни харид ҳажми уларнинг нархи ва АҚШдаги фоиз ставкаларига боғлиқ. Буғунги кунда Марказий банк икки турдаги давлат облигацияларига эгалик килмоқда, яъни, аниқ белgilanган ва ўзгарувчан (сузиб юрувчи) ставкалari.

Бундан ташқари, Марказий банкининг АҚШ фазначилик облигацияларини сотиб олиш рехаларида иқтисодий вазият ва АҚШ Федерал захира тизими (FRS) томонидан белgilanдан фоиз ставкаси таъсир кўрсатади. Бирок, Марказий банк бу йўналишдаги ишларни давом этиради, чунки банк олтин-валюта захираларини диверсификация килиш, уларнинг барчасини битта активда сақлаш эмас, балки башка активлар ўтасида қайта таъсилашма максад қилиб қўйган. Биринчи босқич таваккалчилк даражаси нолга яқин бўлган АҚШ фазначилик облигацияларини сотиб олишин режалаشتirmoқda.

2024 йил якунига кўра, Ўзбекистоннинг халқаро захиралари 6,6 миллиард долларга ошиб, 41,2 миллиард долларга етган. Олтиннинг физик ҳажми йил давомида карий 12,4 тоннага ошган.

– Ўзбекистонда ташки қарз миқдори сезиларли ортиб бораётганига давлат бюджетига кузатилаётган таъчилик сабабми?

– 2024 йилда давлат ташки қарзи жалб қилишининг қонун билан белgilanган йиллик лимити 5 миллиард доллар эди. Бирок йил якунидан бу миқдор 7,3 миллиард долларларга оширилди. 2025 йилда яна 5,5 миллиард доллар ташки қарз олиниши белgilanган.

Хукумат қарз масаласи бўйича ишларни тартибига солган. Қарз юки мўътадил даражада сақлаб келинмоқда. Давлат қарзи ошиши бу бевосита бюджет таъчилиги билан боғлиқ. Жорий йил учун таъчилик 3 фоиз даражасида тасдиқланган бўлса, уни ёпишга ташки қарзининг 2,5 миллиард долларлари ажратилиши белgilanган. Агар таъчилик ошина, ташки қарзни оширишга муҳтоҷлик бўлмайди. Шу билан бирга, ташки қарзининг валюта бозорига таъсири бор. Бу бўйича катта бир хатарлар кўрмаямиз. Мазкур масалада ҳукуматда қатъий ёндашувлар шаклланни бўлган.

2024 йил III чорагида Ўзбекистон давлат қарзи 39,1 миллиард долларни (ялпи ички маҳсулотга нисбатан 35 фоиз) ташкил этиган. Шундан ташки қарз 32,2 миллиард доллар, иччи қарз салқам 6,9 миллиард доллар бўлган. Йил якуни бўйича хисобот халил ўзлонгмаган.

Прогнозларга кўра, 2025 йил охирида давлат қарзи миқдори 45,1 миллиард долларга этиши (ЯИМга нисбатан 36,7 фоиз) мумкин.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ, "Ўзбекистон овози" мухбири.

ХОРИЖ ХАБАРЛАРИ

ОВОЗ БЕРИШ ЖАРАЁНИДА 85 ФОИЗДАН ЗИЁД САЙЛОВЧИ ҚАТНАШДИ

Беларусда Президентлик сайловлари бўлиб ўтди. Давлат раҳбари лавозимини эгаллаш учун 5 нафарномоз, жумладан, амалдаги Президент Александр Лукашенко даъвогарлиқ қилди.

Расмий маълумотларга карағанда, овоз бериш учун сайловчиларнинг 85,7 фоизи келган. 26 январ куни кечқуринган барча сайлов участклари ёпилган бўлса, бир сутка ўтга, мамлакат Марказий сайлов комиссияси якуний натижаларни ўзлонг қилди. Унда катта фарқ - 86,82 фоизлик натижага билан Александр Лукашенко галаба қонанди.

ИСТАНБУЛ ОСМОНИДА СИРЛИ ОБЪЕКТ

Истанбул шарқидаги Сабиҳа Гоксен аэропортига кўнгланган ҳавога кўтарилаётган самолётлар учувчилари 2 кундан бўён осмондаги номаълум объект ҳақида хабар беришмоқда. DHA агентлигингин маълумот тарқатишича, бортдаги тизимларга тўқнашув хавфи ҳақида охолантурув сигналлар кемалардан келаётган бўлиши мумкинлиги юзасидан ўз тахминларини билдирган. Аммо кирғони кўрилаш хизмати вакиллари томонидан ўтказилган кенг кўллами текширувлар, шунингдек, ҳавода ва қуруқлида олиб борилган бошқа жиддий ўрганишлар таҳдид белгиларини аниқламади. Учувчилар esa ўз набавтида TCAS тизими орқали 500 фут, яъни, 150 метргача бўлган баландлидика номаълум объектдан сигнал келаётганини таъкидлашмоқда.

ОЗДИРУВЧИ ВОСИТАЛАРГА ЧЕКЛОВ ЎРНАТИЛИШИ ЛОЗИМ